

Η ΖΩΗ ΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ο ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΗΣ ΓΕΡΑΚΗΣ ΚΑΙ Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ

Ίδρυσε σχολάς, εκκλησίας και πανεπιστήμιον εις ένα βάρβαρον λαόν. Παρ' ὀλίγον νά μεταβάλη εις ευρωπαϊκόν κράτος τὸ Σιάμ. Ὁ Λουδοβίκος 14ος τὸν ἐπαρσημοφέρνησε. Ἡ ἐναντίον του συνωμοσία και τὸ τραγικὸ του τέλος.

Ὁ Κωνσταντῖνος Γεράκις προεῖ νά ὀνομαστή ὁ πρῶτος ἐκχριστιανιστὴς τοῦ Σιάμ. Ἔως τότε, δηλαδὴ μέχρι τοῦ τέλους τοῦ 17ου αἰῶνος ἐλάχιστοι Φραγκισκανοὶ και Δομινικανοὶ μοναχοὶ ἐπεχείρησαν νά κηρύξουν στους βαρβάρους Ἰνδικούς λαούς τὴ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ' ἀπέτυχαν. Εὐρίσταν ἀντίστασι οὐκ ἴσως ἀπὸ τους ἀλλοθρήσκους λαούς, ἀλλὰ και ἀπὸ τους ἀρχηγούς και τὰ κράτη τους. Ὁ Γεράκις ὁμως κατώρθωσε νά πείσῃ τὸν βασιλέα τοῦ Σιάμ ὅτι ὁ χριστιανισμὸς γιὰ ἕνα λαὸ ὅπως ἐκείνους εἶχε σημασία ἐκπολιτιστικὴ και ὅτι μὲ τὸν ἐκχριστιανισμὸ του οἱ Σιαμαῖοι θ' ἀποκοῦσαν ὑπεροχὴ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀσιατικῶν λαῶν. Ἔτσι ὁ Γεράκις ἔλαβε τὴν ἐντολὴ νά κἀμῃ ὅτι ἐνόμιζε καλλίτερο.

Τότε τρεῖς γάλλοι ἐπίσκοποι ὁ Λαμπὲρ Λαμπέρ, ὁ Πολλὺ και ὁ Κολολέντι ἀφοῦ ἐπέρασαν ἀπὸ τὰς ἐρήμους και τους ἀξένους τόπους τῆς Ἀραβίας, τῆς Περσίας, τοῦ Ἰνδοστάν και τῆς Μαλάγας εἶχαν φθάσει μέχρι τοῦ Σιάμ. Ὁ Γεράκις ἐπιλοξένησεν τους τρεῖς ἐπισκόπους και μὲ ἄδεια τοῦ βασιλέως τους ἐξάρτισε μιὰ μικρὴ ἐκταμι μὲ τὸ δικαίωμα νά κτισθῶν ἐκεῖ θρησκευτικὸ ἴδρυμα. Οἱ γάλλοι κληρικοὶ ἀνήγειραν ἐκεῖ ταχύτητα ἕνα μοναστήρι τοῦ Ἁγίου Ἰωσήφ.

Ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν τῶν ἐπισκόπων προσήλκυσε ὕστερα εἰς τὸ Σιάμ ἀρκετους Ἰησοῦιτες. Σ' αὐτοὺς ἐδόθη τὴ ἄδεια νά ἱδρῦσουν στὴν πρωτεύουσα μιὰ μεγάλη σχολὴ γιὰ τὰ παιδιὰ τῶν ἰθαγενῶν. Γι' αὐτὴ τὴ σχολὴ ὁ Γεράκις προσέφερε μιὰ δωρεὰ ἀπὸ διακόσια πενήντα σκουδὰ μὲ ἐπιχορηγίαι ἴσου ποσῶν κάθε χρόνο. Ἔτσι ἀρχισεν στὸ Σιάμ ἀπὸ τους χριστιανιστὴς αὐτοὺς κληρικὸς ὁ προσηλυτισμὸς.

Ὁ Γεράκις τότε πὸν ἐθαύμαζε μεταξὺ τῶν ευρωπαϊῶν ἡγεμόνων τῆς ἐποχῆς του τὸν Λουδοβίκου 14ου τῆς Γαλλίας διενεῶντῃ ν' ἀναπτύξῃ ἰδιαίτερες και στενὲς σχέσεις τοῦ Σιάμ μὲ τὴ Γαλλία. Μὲ τις σχέσεις αὐτὲς και τὴν ὑποστήριξι τῆς μεγάλης δυνάμεως τῆς δυτικῆς Ἑρώπλης τὸ Σιάμ θὰ ἐξευρωπαϊζετο και θὰ μεταβάλλετο σὲ μιὰ δυνάμη ἀσιατικὴ μὲ ὅλα τὰ μέσα τῆς προοδου ποὺ παρῆξε ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς. Ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιάμ εὐχόμην μεγαλοφυῆς τὸ σχέδιον τοῦ Κεραλήνος ὑπουργοῦ και σὲ λίγο ἐφυγῆς γιὰ τὸ Παρίσι ἀπὸ τὸ Σιάμ μιὰ ἀποστολὴ ἀπὸ τρεῖς μανδρινῶν και μὲ συστατικὰ γράμματα ἀπὸ τους χριστιανούς ἱεραποστόλους και μὲ ἐντολὴ νά παρουσιάσῃ πρὸ τοῦ Λουδοβίκου 14ου και νά τοῦ προσφέρει τὴ φιλία τοῦ μονάρχου τοῦ Σιάμ.

Ὁ Λουδοβίκος 14ος ἐδέχθη τους τρεῖς πρέσβεις τοῦ Σιάμ στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ θρόνου του. Ζωγράφοι γάλλοι ἐκείνης τῆς ἐποχῆς ἔχουν ἀποθανάτισει σὲ εἰκόνας ποὺ ὑπάρχουν ἤδη στὰ μουσεῖα τῆς μεγαλοπρεπῆ και παρὰδόξῃ αὐτῆς δεξίωσι. Οἱ τρεῖς Σιαμαῖοι ἔμειναν δύο μῆνες στὴ Γαλλία μὲ εορτὲς διαρκεῖς ποὺ εἶδοντο στὸ καλὰ πρὸς τιμὴ τους. Καὶ ἐγυρισαν στὸ Σιάμ μὲ αὐτογραφεὶ ἐπιστολὴ τοῦ Λουδοβίκου πρὸς τὸ μονάρχη τοῦ Σιάμ, ὅπου ὁ γάλλος βασιλεὺς ἐξέφραξε τὴ χαρὰ του γιὰ τὴ εὐρίσκειν ἑπικρινονιανῶν μιὰν του, τὸν ἐκολάξεν γιὰ τὰ ἐκπολιτιστικὰ ἔργα τῆς χώρας του και τοῦ συνιστοῦσε οὐκ ἴσως νά ἐκχριστιανίσει ὅλο τὸ λαὸ του ἀλλὰ νά γίνῃ και αὐτὸς ὁ ἴδιος χριστιανός.

Ἡ ἀπάντησις αὐτῆ τοῦ Λουδοβίκου ἦτο τὸ μέγα κατώρθωμα τοῦ Κωνσταντίνου Γεράκι. Καὶ βεβαίω ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιάμ δὲν εὐχόμην ὁσοῦ ὅτι μορσοῦσε νά βαπτισθῆ χριστιανός, γιὰ τὴ θὰ προκαλοῦσε τὴν ἀντίδραση τῶν μανδρινῶν ποὺ θὰ ἐφαντάτιαν ἐναντίον του και ἐναντίον τῆς ὅλης ἐκχριστιανικῆς προσπάθειας τὸν βάρβαρο ὄγλο, ἀλλὰ ἔδωκε περισσότερες ἐλευθέριας στους ἱεραποστόλους και ὑπεσχέθη νά ὑποστηρίξει πειὸ πολὺ τὴ χριστιανικὴ προπαγάνδα και τὴν ευρωπαϊκὴ ἐκπαίδευσι.

Ἐπειὰ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία αὐτῆς τῆς πρεσβείας, ἐφθάσαν στὸ Σιάμ ἀρκετοὶ γάλλοι ἱεραμένοι και ἔμποροι και μηχανικοὶ και σὲ λίγον καιρὸ μιὰ πραγματικὴ ευρωπαϊκὴ ἀνάπλασις ἀρχισεν σ' ἐκείνη τὴ μαζορνή Ἀσιατικὴ χώρα.

Σὲ λίγο καιρὸ μιὰ Γαλλικὴ πρεσβεία ἀπὸ αὐλικούς, και ἱεραποστόλους ἐφθάσε στὸ Σιάμ ἐκ μέρους τοῦ Λουδοβίκου 14ου στὸν ἰθαγενῆ βασιλέα γιὰ νά τοῦ ἀνακοινώσῃ τὴν τιμὴ τῆς Σιαμαίας ἀποστολῆς στὸ Παρίσι, και ὁ Γεράκις δὲν ἀφῆσε ἀνεκμετάλλευτῃ αὐτὴ τὴν ευκαιρία. Κατώρθωσε νά ὑπογραφεῖ συνθήκη συμμαχίας στρατιωτικῆς και ἐμπορικῆς σύμβασις μεταξὺ τῆς Γαλλίας και τοῦ Σιάμ. Ἡ συνθήκη αὐτὴ ὑπεγράφη τὸ 1686.

Ἄλλ' ἢ ἡμιουργία διπλωματικῶν, συμμαχικῶν και ἐμπορικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῆς Γαλλίας και τοῦ Σιάμ ἐπροκόλασε τὸ φθόνον τῶν ἄλλων ευρωπαϊκῶν δυνάμεων, και περισσότερο τῶν Ὀλλανδῶν και τῶν Πορτογάλων, ποὺ εἶχαν ἤδη κλημυρίσῃ τὸ Σιάμ οἱ ὁποῖοι μὲ μεγάλη τους δυ-

σαρξεία ἐβλεπαν νά ἐπιζοροῦν οἱ γάλλοι στὴν πλοῦσια και ἀνεκμετάλλευτῃ ἐκείνῃ χωρᾷ. Ἄλλὰ ν' ἀντιδράσουν ἦτο ἀδύνατον ἐφ' ὅσον ὑπῆρχε ὁ Γεράκις ποὺ εἶχε διβλέπει τὰ σχέδια τους και ἐπαγρυπνοῦσε. Ἀπεφάσιαν λοιπὸν νά τὸν καταστρέψουν. Καὶ γιὰ νά ἐπιτύχουν προσεταιρίσθησαν δύο πρίγκηπας γειτονικῶν χωρῶν ποὺ ἐποφθαλμοῦσαν τὸ θρόνον τοῦ Σιάμ και κατέστρωσαν ὀλοθλήρη συνωμοσία ποὺ εἶχε σκοπὸ τὴν ἐκθρόνισι τοῦ βασιλέως, τὸν φόνον τοῦ Γεράκι και τὴν ἐξολόθρευσι ὅλων τῶν ἐκχριστιανισθέντων Σιαμαίων. Ἐν τῷ μεταξὺ θὰ ἐξήγειραν τὸν βάρβαρο ὄγλο ἐναντίον τοῦ συνεχιζομένου ἐκχριστιανισμοῦ και κατηγοροῦσαν παντοῦ τὸν Γεράκι ὡς ἐχθρὸ τοῦ Σιάμ ποὺ ἐξμεταλλεῦτῃ τὴν ἀνωτάτη θεία ποὺ εἶχε γιὰ ν' ἀλλάξῃ τὴ θρησκεία τοῦ λαοῦ ἐκείνου.

Ὁ Γεράκις τὰ ἐπληροφόρηθῃ ὅλα και γιὰ νά παραλύσῃ τὴν ἐκτελεσι τοῦ συνωμοτικοῦ σχεδίου διώρισε διοικητὴ τοῦ Βαγκῶν τὸν γάλλον ἀξιωματικὸ Φορβέλ. Οἱ συνωμοτὰ γιὰ νά παρεῖσαν νά ἐπιτύχουν ἦσαν ὑποχρεωμένοι νά καταλάβουν τὸ παραθαλάσσιον Βαγκῶν ἀπὸ τὸ ὁποῖο θ' ἀπέκλειαν και θ' ἀπειλοῦσαν τὴν πρωτεύουσα. Καὶ ἀφοῦ μὲ τὰ ἀρχιθέντα ἐκεῖ γαλλικὰ στρατεύματα τὰ ἐγκαταστάθεντα στὸ Βαγκῶν και στὴ νῆσο Βεζογνή, ἐστερέωσε ὁ Γεράκις τὴν ἀσφάλεια τοῦ Κράτους ἀπὸ τους ἐξωτερικούς και τους ἐσωτερικούς ἐχθρούς, ἐγύρισε στὴν πρωτεύουσα, ὅπου παρ' ὅλη τὴ φανερὴ πλέον ἀντίδρασι μερικῶν μανδρινῶν ὑποκρινομένων ἀπὸ τους Ὀλλανδούς, τους Πορτογάλους και τους Μωαμεθανούς ἐξηκολούθησε τὸ ἔργο τοῦ ἐξευρωπαϊσμοῦ και τῆς ὀργανώσεως. Στὸ στρατὸ ἐτοποθετήθησαν γάλλοι ταγματάρχαι και λοχαγοὶ γιὰ νά γυμνάζουν τους ἰθαγενεῖς μὲ τὴν ευρωπαϊκὴ τακτικὴ, ἡ σχολὴ τῶν Ἰησοῦιτῶν ἰδρύθη ἀμέσως και οἰκοδομήθη μὲ ἐξοδα τοῦ ἰδίου τοῦ Γεράκι ἄλλη μεγάλη σχολὴ, εἶδος πανεπιστημίου ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Ὁ βασιλεὺς τοῦ Σιάμ παρὰ τὰ ἔθιμα τῶν ἀσιατῶν ἡγεμόνων και τὸν ἴδιον του προκατόχον, κατεγόμενος ἀπὸ τὴν ἰδέα τῆς ἀναμορφώσεως ποὺ τοῦ εἶχε ἐμπνεῖσει ὁ Γεράκις, ἐπισκέπτετο ὁ ἴδιος τις σχολὰς αὐτὰς και ἀπέδιδε στους χριστιανούς κληρικὸς μεγάλες τιμὲς παρὰ στους μανδρινούς.

Ὁ ἐκχριστιανισμὸς τοῦ Σιάμ προχωροῦσε. Ὁ Γεράκις ἠέλων νά ἰδῇ τελειωμένον τὸ μέγα ἔργον τοῦ ὀλοκληρωτικοῦ ἐκπολιτισμοῦ ἐνὸς βαρβάρου λαοῦ στὴς ἡμέρας του ἱδρῶς ἀκόμη και γυναικεῖο μοναστήρι, ὅπου ἔμπαναν νεαρὰ κορίττα τοῦ Σιάμ γιὰ νά ἐκπαιδευθοῦν. Ταυτοχρόνως ἱεραποστόλοι ἐστάλ-

λοντο στὴν Κίνα γιὰ νά κηρύξουν τὸν χριστιανισμὸ, ἐνῶ στους πληροχώρους λαούς τὸν Τογκίνου ἡ χριστιανικὴ προπαγάνδα εἶχε τόσο πολὺ προχωρήσει ὥστε ἱδρῶσαν ἐκεῖ και μιὰ χριστιανικὴ ἐκκλησία και ἔστειλαν ἀποστολὴ στὸν Πάπα γιὰ νά ζήτησουν τὴ βοήθειά του.

Ἄλλῃ ἀποστολὴ Σιαμαίων ἐγίνε τότε στὸ Παρίσι μὲ πλήρη περιγραφεῖ τῶν προόδων τοῦ Σιάμ. Τὸ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο τοῦ Γεράκι ἐκασε τέτοια ἐντύπωσι στὸ Λουδοβίκου 14ου, ὥστε ἐπαρσημοφόρησε τὸν μεγάλο αὐτόν Ἕλληνα ποὺ εἶχε βάσει στὸ μυαλό του νά ἐξευρωπαϊσῃ τὴν ἀνατολικομνημορβὴν Ἀσίαν, μὲ τὸ παράσημο τῆς βασιλικῆς ταινίας.

Ἐνας φανατικός και φιλόδοξος μανδρινός τότε, ὁ Πιτρακά, ἀπεράσις νά ἐξμεταλλεῦτῃ τὸ κατὰ τὸν Γεράκι πνεῦμα τῶν ἀντιδραστικῶν και νά τὸν καταστρέψῃ. Ἐξέφανε λοιπὸν συνωμοσίαν ἐναντίον του προσεταιρισθεῖς και τὸ θῆτο γιὰ τὸν βασιλέως μὲ τὴν ὑπόσχεσι ἂν ἐπιτύχῃ νά τὸν παντρέψῃ μὲ τὴν μονογενῆ θυγατέρα τοῦ βασιλέως και ἔτσι νά τὸν ἀνεβῆσῃ στὸ θρόνον. Αὐτὸς ἤθελε νά γίνῃ πρωθυπουργός. Ὁ Πιτρακά συνάθροισεν γύρω του ὄλους τους διασπορευμένους εἰς διότι παρηγοριάζθησαν στὴ διοίκησι, εἰτε ἐκ λόγων θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ. Ὁ Γεράκις δὲν ἀνεκάλυψε τὴν συνωμοσία αὐτὴ παρὰ τὴν τελευταία στιγμή. Οἱ γάλλοι ἀπὸ τους ὀποιους ἐπεριέμενε βοήθεια δὲν ἐκινήθησαν δυστυχῶς μὲ τὴν ταχύτητα ποὺ ἐπροσπε ὅταν τὸ κίνημα ἐξεσπάγῃ, και ὁ Γεράκι ἀφοῦ ἐπολέμησε προσωπικῶς ὁ ἴδιος κατὰ τῶν ἐπαναστατικῶν στρατευμάτων μὲ τους πιστούς του, συνελήφθη. Ὁ Πιτρακά μόλις ἐγίνε κύριος τῆς καταστάσεως διέταξε μὲ ἐσκότωσαν στὴ φυλακὴ τὸν Γεράκι και ἐφυλάκισαν τὴν γυναῖκα του και τὸν γιὸν του.

Τέτοιο τραγικὸ τέλος ἔλαβε ὁ δαιμόνιος αὐτός Ἕλληνας ὁ ὁποῖος ἂν ἐξῆλθῃ κατώρθων πράγματι νά ἐκπολιτίσῃ ἕνα μεγάλο μέρος βαρβάρου κέσιου κατὰ τὸν 17ον αἰῶνα.

K.

